

מ' שפרע' לפרשת נח

הרב יצחק דור - ראש הישיבה

"מי שפרע מדור המבול ומדור הפלגה הוא יפרע ממי שלא עומד בדיבורו". כך ביקרו חז"ל בחריפות גדולה את האדם שמפזר הבטחות ואינו מקימם.

התופעות של דור המבול ושל דור הפלגה הם בפרשתנו. דור המבול התאפיין "בכי השחית כל בשר את דרכו על הארץ". השחיתה מוסרית והשחיתה ערכית. כמו כן התאפיין דור המבול ביהירות עצומה ובאלימות גדולה. "ויראו בני האלוהים את בנות האדם כי טובות הם ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו" כמו כן מעידה התורה על דור המבול: "כי מלאה הארץ חמס מפניהם".

הדבר המאפיין את כל הדברים הללו הוא באינדבדואל החי בעולם, רואה את עצמו במרכז ועושה מה שהוא חושק בו ללא מורא, ללא דין וללא דיין.

כמו דור המבול, גם דור הפלגה נקרא ע"ש העונש של אנשי אותו דור של מגדל בבל. אנשי מגדל בבל פעלו בדרך הפוכה מאנשי דור המבול, הם התכנסו ולא התפזרו וביטלו את האידבידואל לעומת הכלל. בהתכנסותם ובבנית המגדל היתה קריאת תגר על הקב"ה ותוכניותיו לפיתוח וישוב העולם.

מה א"כ הקשר בין דור המבול ודור הפלגה הפועלים במישורים שונים לגמרי, עד כדי כך שחז"ל כרכו אותם ביחד ויחסו אותם למי שלא עומד בדיבורו?

נראה לענ"ד לומר, שמי שלא עומד בדיבורו באופן קבוע הוא אדם חסר אחריות כלפי העתיד. תוצאות מעשיו הם חוסר ביטחון במה שיהיה בעתיד וחוסר יכולת לבצע תוכנית לטווח ארוך של התפתחות ותיקון.

בעומק ראייתם, הבחינו חז"ל שהבעיה המשותפת של דור המבול ודור הפלגה היא חוסר אחריות כלפי העתיד, כלפי העולם ותיקונו. הם ראו רק את "הכאן", ו"העכשיו" ולא הרימו מבט להבין את ההשלכות של מגדל בבל ושל חברה בה יש חמס ושחיתות, בדיוק כמו האדם שלא מבין מה ההשלכות לאי העמידה בדיבורו.

דברי חז"ל: "מי שפרע מדור המבול ומדור הפלגה, הוא יפרע ממי שלא עומד בדיבורו" מראים את החשיבות העצומה לאחריות שצריך כל אחד ואחד לחוש לעולם ולתיקונו, ולחשוב תמיד גם לטווח ארוך במעשיו ובהתנהגותו.